

Norges vassdrags- og energidirektorat
att: nve@nve.no

Forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften – Hydros merknader

Det vises til NVEs høringsdokument nr. 1/2020 med forslag til endringer i kraftberedskapsforskriften, hvor frist for kommentarer er satt til 1. juni 2020. Norsk Hydro (Hydro) oversender med dette sine merknader til nevnte høringsforslag.

Hydro er et konsern med global virksomhet, med hovedkontor i Norge. Blant konsernets juridiske enheter er både Hydro Energi AS og Hydro Aluminium AS KBO-enheter i det norske kraftsystemet. Denne høringsuttalelsen sendes på vegne av begge de nevnte enheter.

Hydro støtter i all hovedsak uttalelsen fra Energi Norge, men ønsker å fremheve noen momenter særskilt her nedenfor.

Hvilke krav bør gjelde for hvilke anlegg

Hydro er positiv til innføring av strengere krav til sikkerhetsmessig personkontroll, jf. forslag til ny § 2-11 fjerde og femte ledd, når det gjelder anlegg, systemer eller annet definert som klasse 3. Vi mener imidlertid ikke dette er hensiktsmessig som obligatorisk krav for anlegg, systemer eller annet definert som klasse 2. Vi støtter et mål om en sikker kraftforsyning og enhetlig grunnsikring samtidig som man ivaretar muligheten KBO-enhetene har for å finne gode løsninger og å bruke skjønn.

Vi mener det er riktig å skille på anleggenes kritikalitet definert ved deres klassifisering. Det er vesentlig flere klasse 2 anlegg i Norge enn klasse 3 anlegg. De administrative og økonomiske konsekvensene av forslaget for bransjen totalt sett forventes å bli av en slik størrelsesorden at det stilles spørsmål ved om de økte krav kan forsvares innført også for klasse 2. For Hydros¹ klassifiserte anlegg, systemer og annet har vi estimert en årlig kostnadsøkning på om lag 4 MNOK hvis NVEs forslag vedtas slik det er foreslått. Dersom kravene kun innføres for klasse 3, vil tilsvarende estimat bli anslagsvis det halve, 2 MNOK.

NVE vurderer at noen anlegg, systemer, eller annet klassifisert som klasse 2, kan være av vesentlig betydning, herunder transformatorstasjoner som forsyner større byer. NVE har i dag hjemmel gjennom kraftberedskapsforskriften § 5-7 gjennom enkeltvedtak å oppklassifisere anlegg, systemer eller annet, om disse skulle vurderes å ha betydning tilsvarende en høyere klasse. Særskilt betydning av noen anlegg, systemer eller annet i klasse 2 bør ikke medføre mer rigide krav enn nødvendig for alle de øvrige anlegg,

¹ Hydro Energi AS og Hydro Aluminium AS

systemer eller annet klassifisert som klasse 2. Dette kan som nevnt løses ved å vedta en høyere klasse der dette anses aktuelt.

Vi anser det som riktig å gjennomføre en bakgrunnssjekk ved nye ansettelser, og ved innleie av eksternt personell, og støtter dette. Likevel bør det være opp til den enkelte KBO-enhet å definere hvilke typer bakgrunnssjekker som er hensiktsmessige, basert på relevante risikovurderinger. Hjemmel til at KBO-enhetene kan kreve fremvisning av kredittsjekk og politiattest på bakgrunn av slike risikovurderinger vil her være viktige virkemidler, i de tilfeller dette anses nødvendig. Dersom KBO-enheter ikke er i stand til å dokumentere sine risikovurderinger, ref. NVEs kommentar i høringsdokumentet, kan NVE forfølge dette i forbindelse med tilsyn. Dette mener vi er tilstrekkelig for anlegg, systemer eller annet definert i klasse 2. Vi ber derfor NVE gjøre nødvendige korrigeringer før endelig forskriftstekst vedtas.

Vi støtter likevel som nevnt forslaget til utvidet krav for klasse 3. Vi er fornøyd med at de foreslåtte krav gjelder for tilsetting av nytt personell og ved selvstendig tilgang for eksternt personell, at nye krav ikke gjelder for allerede ansatt personell, samt at det ligger til den enkelte KBO-enhet å gjøre egne vurderinger ved endring av stilling internt for allerede ansatt personell. Vi er også fornøyd med at man skiller mellom krav til anlegg som er i drift og anlegg som ikke er i drift.

Bakgrunnssjekk av leverandører

Den største kostnaden for KBO-enhetene som følge av forslaget, ser ut til å knytte seg til bakgrunnssjekk av leverandører, jf. forslag til ny § 2-11 femte ledd. Vi viser her til Energi Norges forslag om at leverandørene selv bør vurderes egnede til å gjennomføre bakgrunnssjekk av egne ansatte, samt evt. etablering av et nasjonalt register over personell med gyldig bakgrunnssjekk, som vi støtter. Dersom KBO-enhetene likevel skal være ansvarlig for gjennomføring av bakgrunnssjekk av alle sine leverandører, mener vi høringsdokumentet ikke er presist nok med hensyn til hvorvidt vi har anledning til å lagre data om en leverandør hvis vi antar vi vil benytte samme leverandør (person) i fremtiden. NVE omtaler dette først og fremst knyttet til ansettelser (kap. 2.1.8 s. 16), hvor de skriver at (vår understreking) «*KBO-enhetene må kunne dokumentere at de har gjennomført personkontroll etter § 2-11. Dokumentasjonskravet kan gjøres gjeldende for hele tilsettingsperioden. Dette betyr etter NVEs vurdering at plikt til sletting av personopplysninger først foreligger ved stillingens fratredelse*». Dette kan tolkes dithen at man må gjennomføre ny kontroll hver gang samme leverandør bestilles, og vil i en del tilfeller være lite hensiktsmessig. Man bør kunne lagre opplysninger om leverandører som man bruker med ujevne mellomrom, evt. etter en aksept fra de aktuelle leverandører (personer). NVE skriver imidlertid (kap. 2.1.7 s. 15) vedrørende innhenting av ny politiattest, at «*Dersom KBO-enheten blir kjent med at det kan ha oppstått forhold som kan være av betydning for egnetheten til personer som har tilgang til anlegg eller system i klasse 2 eller 3, er det viktig å gjennomføre en vurdering av om det er grunn til å innhente ny politiattest.*». Vi oppfatter imidlertid dette å gjelde for personer som fortsatt er tilsatt. Vi ber NVE kommentere dette utover nevnte forslag om at leverandørene selv kan håndtere de nødvendige bakgrunnssjekker.

Krav til botid

I forslag til § 2-11 syvende ledd stilles krav om botid for utenlandske borgere som skal tilsettes eller gis tilgang. Hydro som er et globalt konsern har ansatte i 40 ulike land. I noen få tilfeller kan det være aktuelt at ansatte ved Hydros virksomheter i utlandet flytter til Norge for å jobbe midlertidig eller permanent i den norske delen av virksomheten. Her kommer inn virksomhetens vurdering av hvorvidt slik flytting tilsier ny stilling, hvilket det vil kunne gjøre. Vi mener imidlertid at krav til botid bør kunne fravikes om

de aktuelle personene har vært ansatt i Hydro i eksempelvis mer enn fem år, selv om vedkommende kommer fra, eller har vært ansatt i, et land utenfor EØS-området. Dette kan eksempelvis håndteres på bakgrunn av risikovurdering utført av virksomheten (KBO-enheten) selv (her Hydro). Vi ber NVE kommentere dette i sin oppsummering av høringen.

Fotografering

Forslag til ny § 5-11 første ledd bokstav c. sier at «*Fotografering er forbudt, med mindre skriftlig tillatelse er innhentet fra ansvarlig representant for anlegget.*» for bl.a. alle anlegg i klasse 2 og 3. Hydro har blant annet en kraftstasjon i klasse 2 som også er et fredet kulturminne. Dette er et yndet besøksobjekt fra politikere, myndigheter, skoleklasser, private bedrifter, mv. Slike besøk vil alltid organiseres slik at ansvarlige personer følger grupper i håndterlige størrelser. I forbindelse med slike besøk, er bilder av de besøkende vanlig, og i mange tilfeller tatt av dem selv. Selv om en kraftstasjon eksempelvis er klassifisert som klasse 2, er det likevel en mengde bakgrunnsmotiver for et bilde, som ikke bør anses som en risiko for kraftforsyningen. Det er viktig at hensynet til sikkerhet for kraftforsyningen kan sikres samtidig som man tillater en viss åpenhet og tilgjengelighet for allmennheten i kraftstasjoner mv. I så henseende vil Hydro fremheve viktigheten av at den enkelte KBO-enhet selv kan gjøre risikovurdering knyttet til hvor i stasjonene det er trygt å ta bilde av de besøkende eller hvor besøkende selv kan ta bilder. Slike områder kan evt. merkes. Vi mener den foreslåtte forskriftsteksten ikke nødvendigvis er til hinder for dette, men ber NVE presisere i sin oppsummering av forskriftshøringen at dette anses akseptabelt. I de nevnte tilfeller vil vi for øvrig anbefale at den nødvendige skriftlige, tillatelsen, kan skrives ut til den ansvarlige for sin gruppe besøkende. Dette kan gjøres før besøket starter. Den enkelte KBO-enhet vil ha ansvar for å etablere håndterbare rutiner og gjennomføre disse på en slik måte at hensynet til sikkerheten for kraftforsyningen ivaretas. Vi ber NVE kommentere og evt. bekrefte dette også som en løsning i sin nevnte oppsummering av denne høringen.

Med hilsen
for Hydro Energi AS

Stein Øvstebø
Leder Kraftsystemer, Nett og Konsesjoner